

ЛОГИСТИКА
РЕЧНИК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ ТЕРМИНИ
(съгласно възприетото значение в НАТО)

Администрация	Управление и изпълнение на всички военни въпроси, които не са включени в стратегията и тактиката, отнасящо се най-вече до личния състав и логистиката.
Административен контрол	Контрол и инспекция на подчинени или други организации по въпроси като управление на личния състав, запаси, услуги и всички други, които не са включени в оперативната им мисия.
Ад хок действие	Действие, което може да се предприеме по всяко време, без да има необходимата информация то да бъде планирано.
Аквизиция (acquisition)	1. Съгласно Defense Acquisition University Press, VA, USA, 2001 под това се разбира "изготвяне на концепция, инициране, проектиране, разработване, изпитване, договаряне, производство, въвеждане в експлоатация, логистична поддръжка, модифициране и извеждане от употреба на въоръжение и други системи, доставки или услуги (включително строителни) за удовлетворяване нуждите на Министерството на отбраната или за поддръжка на военни мисии". 2. Вид дейности между експедитори и посредници, насочени към привличане на нови потребители и сключване на застрахователни договори и договори за придвижване. Предполага се, че броят на сключените договори трябва да бъде не по-малък от този на прекратените.
Бойно осигуряване	Осигуряване на силите, участващи в бой, главно в областта на администрацията и логистиката.
Бойна поддръжка	Обслужване, извършено от дадена служба или логистичен орган за други служби или логистичен орган, за което може да се изиска заплащане.
Бъдещ ОПЛАН	План, който ще се изпълнява след последващия или в близко бъдеще.
Взаимозаменяемост	Състояние, при което два или повече обекта имат еднакви функционални и физически характеристики, еднакво действие и могат да бъдат взаимно заменени без промени в тях или в околните обекти.
Взаимообслужване	Услуга, изпълнена от една служба или логистичен орган на друга служба или логистичен орган.
Вътрешна оперативност	Способност на системите, частите и силите да осигуряват обслужване на други системи или да приемат обслужване от други системи, части или сили в помощ на съответното им ефективно действие.
Взаимна помощ	Спогодби на правителствено равнище между една страна и една или повече други страни за взаимно подпомагане.
Власт за координация	Власт, дадена на командир, или индивидуално посочена отговорност за координиране на специфични функции или действия, засягащи силите на две или повече държави, или две или повече услуги, или две или повече сили за една и съща услуга
Военен резерв	Запаси, събрани в мирно време, с цел задоволяване на нарасналите нужди при война, докато стане възможно организирането на снабдяването.

Възпиране	Способност да се убеди потенциалният агресор, че загубите му от противопоставяне и/или въоръжен конфликт ще са по-големи от евентуалните му ползи.
Главни отбранителни сили	Действащи и мобилизационни сухопътни, военновъздушни и военноморски сили към висшето военно командване и техните подчинени командвания с цел прекратяване на нахлуване, възпиране на агресия и отбрана.
Готовност	Способност на подразделенията да изпълняват своите задачи, която е комбинация от подготвеност и достъпност.
Гражданско-военно сътрудничество	Сътрудничество по време на мир или война между гражданските и военните структури и управленски органи за осигуряване цялостна ефективна отбрана и защита.
Действия при криза	Координирани действия, целящи успокояване на кризата и предотвратяване на прерастването ѝ във въоръжен конфликт. Използват се информацията и споразуменията за прилагането на подходящи инструменти (политически, икономически, дипломатически или военни) - координирано и навреме.
Доктрина	Основни принципи, чрез които действията на въоръжените сили се насочват за изпълнение на поставените цели.
Достъпност	Време, за което едно подразделение ще бъде готово да изпълнява типичните си задачи по заповед на съответния командир.
Доставки	Действия за попълване на складовите запаси до необходимото ниво.
Единно материално - техническо осигуряване	Координирани национални (военни и цивилни) възможности за ефективно осигуряване на армията.
Живучест	Способност на дадени военни формирования да поддържат необходимото равнище на бойна мощ в периода от време, който им трябва, за да изпълнят своята мисия в операциите.
Запаси за един ден бойни действия	Общо количество запаси, необходими за един ден бойни действия, изчислени чрез използването на фактора интензивност към един стандартен ден.
Интегрирано логистично осигуряване	Управленски и технически процес, чрез който съображенията, отнасящи се до логистичното осигуряване на системите (оборудването), са интегрирани от най-ранната си фаза и през целия жизнен цикъл на плана. Процес, чрез който всички елементи на логистичното осигуряване се планират, придобиват, тестват и осигуряват в определеното време и по най-икономичния начин.
Интермодалност	Способност за прехвърляне на товари от един вид транспорт на друг с минимални усилия.
Инфраструктура	Всички фиксирани и недвижими инсталации и средства за осигуряване и контрол на въоръжените сили - открити комуникационни връзки (пътища, железопътни линии, мостове, съоръжения за поддръжка), съоръжения по осигуряването.

Категоризация	Оценка и класификация на пострадали за целите на евакуацията и лечението. Състои се от незабавно сортиране на пациентите според типа и степента на нараняването и шансовете им за оцеляване, установяване на приоритет за евакуация и лечение и на пълни медицински грижи за по-голям брой пострадали.
Комбинирани операции	Между две или повече сили и агенции на два или повече съюза.
Контрол на придвижването	Планиране и контрол на придвижването на хора и товари по линиите за комуникации, както и организацията, изпълняваща тези функции.
Концепция (замисъл) за операциите (КОНОП)	Изразява военните намерения на командира (началника) за използване на силите, времето и района за постигане на целите и как ще бъдат организирани възможностите на наличните ресурси за постигането на тези цели.
Координационна власт	Пълномощия и отговорности, дадени на командир или лице за координирането на специфични функции или дейности, засягащи въоръжените сили на две или повече държави или командвания за една и съща услуга. Той има пълномощията да изисква консултации между ангажираните агенции или техни представители, но няма властта да упражнява натиск за сключването на споразумения. В случай на неразбирателство трябва да се опита да постигне съгласие по пътя на дискусиите. В случай на невъзможност за постигане на споразумение докладва на съответните власти.
Критични точки	Точки от инфраструктурата, особеностите на местността, въздушното пространство, свързочните възли и др., които са ключът към центъра на тежестта.
Логистика	Наука за планиране и осъществяване на придвижване и поддържане на въоръжените сили. В най-разпространеното си значение това са дейности за проектиране и разработване, придобиване, съхраняване, движение, разпределяне, поддържане, евакуиране и освобождаване от материални средства, придвижване, евакуиране и хоспитализиране на хора, придобиване или изграждане, поддържане, използване и освобождаване от недвижими средства и съоръжения, купуване и предоставяне на услуги. Подразделя се на производствена и потребителска.
Логистична поддръжка на водещата държава	Една държава поема отговорността за гарантиране на цялостното логистично осигуряване за всички или част от многонационалните сили и щабовете. Компенсациите или заплащането са обект на споразумения между страните.
Логистично подпомагане	Общ термин за отбелязване на видовете помощ между и във военните структури както в мирно, така и във военно време.
Линии за комуникации	Всички сухопътни, въздушни и водни пътища, свързващи действащите военни сили с една и повече бази, от които се придвижват доставки и подкрепления.
Материално-техническо осигуряване	Съставна част на логистиката и съдържание на потребителската логистика. Заклучава се в организиране и осъществяване на комплекс от мероприятия, свързани с планиране, придвижване и поддържане на войските.
Мисия (задача)	Ясен и сбит израз, конкретизиращ кой ще проведе операцията, какво следва да се изпълни, кога ще се случи това, къде ще се осъществят бойните действия

и защo трябва да се проведе операцията.

Многонационално логистично осигуряване

Обединяващ термин за различни методи на логистичната поддръжка на операции, които не са чисто национални, а изискват обща многонационална логистична поддръжка.

Мобилност

Способност или потенциал на формированията да се придвижват от едно място на друго, като остават в състояние да изпълняват своите задачи.

Мобилизация

Процес, чрез който въоръжените сили или част от тях се поставят в степен на бойна готовност. Той включва събиране и организиране на хора, формирования, материали и запаси за активни военни действия, както и обучение.

Муниции

Завършено приспособление, имащо отношение към експлозивите, ядрените, биологичните и химическите материали, използвани за военни цели. Някои подходящо модифицирани муниции могат да бъдат използвани за обучение, церемонии и неоперативни цели. Муниции може да означава и въоръжение, амуниции и оборудване.

Намерение

Съдържа причината за провеждане на операцията според командира, метода, който ще приложи, и желаното крайно състояние, което той смята да постигне при приключване на операцията.

Начална (въвеждаща) директива

Инструмент с информационен характер, който стартира и дава насоките за планиране на операциите.

Ниво (роля)

В медицинската област класификацията на вариантите за осигуряване, според различните възможности, на медицинските сили.

Обслужваща подкрепа за войските

Подкрепа, осигурявана на бойните сили главно в сферата на логистиката.

Общи ресурси

Ресурси, подходящи за многонационална логистична поддръжка, като ГСМ, вода, храна и услуги (инженерни, транспортни, снабдителни, ремонтни, медицински, банно-перални).

Общност

Състояние, при което група хора, организации, формирования или държави използват обща доктрина, процедура или оборудване.

Общо използван обект

Обект с взаимозаменяеми черти, който се използва от две или повече държави, организации, формирования.

Окомплектованост

Способност на формированията да поддържат необходимото ниво на бойна мощ за период, достатъчен за постигане на поставени цели и задачи.

Оперативна съвместимост

Способност на системи, подразделения или сили да осигуряват и да приемат услуги от други системи, подразделения или сили и да използват така обменените услуги за ефективно съвместно действие.

Оперативни директиви (заповеди, разпореждания - ОДИР, ОЗАП, ОРАЗ)

Директиви, отдавани от командира (началника) до подчинените командири (началници) с цел координиране изпълнението на задачите и постигане крайната цел на операцията.

Оперативен план (ОПЛАН)

План за отделна или за поредица от свързани операции, които ще се проведат едновременно или последователно. Основава се на направени предложения и е във формата на директива на по-горна инстанция, която позволява на подчинените командири да подготвят съответстващи планове и заповеди. Изпълнението на един оперативен план може да започне в предписаното време или по даден сигнал, след което се превръща в оперативна заповед.

Оперативни запаси

Ниво на запасите, необходимо за до попълване на разходите и загубите в хода на операцията и въвеждане в действие на военновременния план на страната.

Оперативен контрол

Властта, дадена на командир да командва въоръжени сили, която му позволява да изпълнява специфични мисии и задачи, ограничени по време или място, и да осъществява тактически контрол над тези единици.

Оперативно командване

Властта, дадена на командир да поставя задачи на подчинените си командири за развързване на подразделенията и за оперативен и тактически контрол. Само по себе си това не включва административни и логистични отговорности. Също така може да означава въоръжените сили, намиращи се под командването на този командир.

Отделяне на складови запаси

Спогодба, според която страните са се споразумели, обикновено в мирно време, да определят количеството и вида на своите военни запаси, която може да се предостави на определени командири.

Осигуряване от страна домакин

Цивилна и военна помощ, организирана в мир, криза или война от страна домакин на многонационални или чуждестранни военни сили, които преминават транзит или се намират на територията на въпросната страна домакин.

Планиране на гражданската защита

Включва всички отговорности, отнасящи се до защитата на всички правителствени управления и ведомства, различни от тези на Министерството на външните работи и чисто военните отговорности на Министерството на отбраната. Това включва увеличаващите се по време на война или криза отговорности, управлението на държавата, поддържането на реда и закона, мобилизацията и използването по най-добър начин на националните ресурси (енергия, хора, транспорт, производствен потенциал, храни, агрокултури, суровини, материали), а също и гражданската защита, включваща предупреждение, спасителни операции, здравеопазване с цел да се намалят последствията от вражеските действия.

Планиране на потенциала

Планиране, целящо да определи потенциала и достъпността на ресурсите за задоволяване на нуждите в определен срок.

План за съвместните стратегически възможности (ССВПАН)

Изходен планиращ документ, включващ всички национални ресурси за отбрана и тяхното общо разпределяне

План за потенциални ситуации (ПКСПЛАН)

Разработван за потенциални кризисни ситуации, в които кризисни факторите за планиране са определени или могат да бъдат допуснати като такива.

Постоянен отбранителен план (ПОПЛАН)

Разработван с цел силите да изпълняват определените им задачи в мирновременна обстановка.

Последващ ОПЛАН

Ще се изпълнява след текущия ОПЛАН или в рамките на 3-4 денонощия.

Потребителска логистика	Част от логистиката, отнасяща се до приемане на нови продукти, съхраняване, транспортиране, обслужване (включително ремонт и сервиз), разпределяне и използване на материали.
Продължения	Последващи операции, базирани на възможните изходи от текущата операция.
Производствена логистика	Част от логистиката, отнасяща се до проучване, проектиране, развиване, произвеждане и приемане на материални средства.
Поддържане (ремонт и възстановяване)	Всички дейности за възстановяване и съхраняване в специфично състояние. Включват инспектиране, тестване, сервиз, класификация по работоспособност, ремонт, рекламации. Всички дейности по доставките и ремонта, свързани с поддържането на въоръжените сили в състояние да изпълняват задачите си. Рутинни дейности за поддържане на недвижими средства в състояние за продължително използване в първоначалните или проектираните им възможности и ефективност и определената им цел. Действие на групировка или част от нея, което помага, пази, допълва или поддържа някоя друга групировка.
Подготвеност	Качествена оценка за способността на подразделението да изпълнява задача, зададена от съответния командир, като се отчитат личният състав, оборудването, обучението и логистиката.
Подкрепа (поддръжка)	Действие на сила или част от нея, което подпомага, защитава, допълва или поддържа друга сила.
Подкрепления	Процес на прехвърляне на въоръжени единици във всяка зона на риск с цел увеличаване на военния потенциал за предотвратяване на конфликти, действия при криза или за отбрана. Те са създадени специално за: а) участие в многонационални операции; б) допълване на мобилизацията за достигане на необходимото количество въоръжени сили.
Политика	Общ курс към действие или прилагане на принципи.
Превенция	Ограничаване или премахване на причините, водещи до небойни наранявания, болести и епидемии с медицински средства и методи.
Придвижване	Промяна на месторазположението на оборудване, хора или складове като част от маневра или развърщане. Придвижването изисква потенциал за стратегическа мобилност и транспорт плюс инфраструктура и организация.
Преразпределяне на ресурси	Използване на логистични ресурси след прехвърляне на пълномощията, необходими за осигуряване на мисията. Логистичните ресурси са определени в мирно време и се предоставят на командирите по време на война.
Преразполагане на ресурси	Предоставяне на логистични ресурси от въоръжените сили на една страна на въоръжените сили на друга страна/страни съгласно заповедите на съответните военни власти.
Пълномощия за преразпределяне	Пълномощия на командир да преразпределя дадени ресурси, определени в мирно време и предоставени му по време на криза и война от държавата с цел осигуряване на операциите.

Пълномощия за преразполагане	Пълномощия, дадени на командири, обикновено в мирно време, да преразполага при спешност логистичните ресурси, контролирани от силите под негово командване и предоставени от държавата с цел логистичното осигуряване на боя.
Разклонения	Условни възможности, интегрирани в основния план, предвиждащи промяна на разположението, ориентацията или посоката на движение и приемане или избягване на боя.
Резерв	Запаси, събрани в мирно време, с цел задоволяване на нарасналите нужди в резултат на война, докато стане възможно организиране на снабдяването.
Резервни сили	Сили, различни от главните отбранителни сили и Силите за бързо реагиране, които имат различна степен на готовност и са достъпни според изискванията да подсилят всяко стратегическо или оперативно командване.
Реосигуряване	Действия за възстановяване на количества стоки с цел поддържане на необходимата интензивност на доставките.
Складови запаси, предадени на командването	Складови запаси, предадени на определен командир/началник с цел да му се осигури гъвкавост в логистичното осигуряване на боя. Предадени означава, че той поема отговорността за тяхното съхраняване, поддържане, отчитане, охраняване и транспортиране до района на боя.
Снабдяване	Действие за попълване на складовите запаси.
Спешност по време на война	Оперативна ситуация в ограничен район, изразяваща се в критично влошаване на боя и изискваща спешни мерки от командирите. Наличието на спешност се определя от висшестоящия командир.
Стандартизация	В рамките на въоръжените сили това е процесът за разработване на концепции, доктрини, процедури и проекти за поддържане на най-ефективно равнище на съвместимост, взаимозаменяемост и общност в сферата на операциите, администрацията и материалите.
Стратегическа мобилност	Способност за придвижване или транспортиране на войски, заедно с логистичното им осигуряване, бързо и лесно на големи разстояния.
Съвместна помощ	Споразумения, постигнати на правителствено равнище, между две страни за сътрудничество и подпомагане.
Съвместимост	Способност на два или повече обекта/компонента от оборудването или материалите да съществуват или функционират в една и съща система или среда без допълнителни промени в тях.
Текущ ОПЛАН	План, по който се провежда операция или който предстои да се осъществи в течение на 24 часа.
Транспортиране	Придвижване на сили, екипировка, оборудване, хора и запаси, включително необходимото оборудване за товаро-разтоварни дейности.
Функционален план (ФПЛАН)	План за изпълнение на операции (действия), различни от война.

Център на тежестта

Характеристика, способност или опорна точка, от която трябва да бъде насочена цялата енергия на въоръжените сили, да се извлекат свобода на действие, физическа сила или воля за воюване. Противниковият център на тежестта е елементът от боеспособността на противника, който, ако бъде атакуван и разрушен, елиминиран или неутрализиран, ще се стигне или до неговата небоеспособност, или той ще бъде принуден да търси мир чрез преговори.